

BODOR Ádám

MILU

Évek óta Bozival ketten vagyunk a szakácsok, a három beosztott kukta egymást hetenként váltva segítkezik nekünk a konyhán. Úgy volt, hogy most hétfő hajnaltól Pamfil lesz a hetes, közben már negyed öt, amikor máskor már javában főzzük a reggelit, de ő még nem jelentkezett. Név és személy szerint őt kértem Pleska századostól, mivelhogy a hetek óta tartó kemény fagy miatt akadozik az utánpótlás, erre a hétre nézve a tartalékok már kimerülöben vannak, makaróniból épphogy egy-két főzetre való maradt, lencse alig két és fél tarisznyával, a vacsorát illetően ezért hamarosan át kell állnunk az árpagyöngyre, amiből még zsák-számra áll a raktáron, Pamfil pedig, ha gersliről van szó, csodákra képes. Amikor először került a konyhára hetes kuktának, alig pár órán át foglalkoztam vele, de mindjárt láttam, van benne spiritusz. Kijelenthetem, hogy őstehetség, művész, született szakács. Kitalálta például, hogy a vacsorára készülő, majdnem puhára főtt árpakásába marmeládót kever, és folyamatos kavargatás mellett még együtt is főzi egy darabig. Attól aztán olyan krémes lesz, hogy hidegen, megkocsonyásodva, kis tálkában, közepén egy szem meggyel, körös-körül néhány pötty tejszínhabbal akár fővárosi cukrászdákban lehetne kínálni. A maradékot nem is osztjuk szét, azt már mindig a felügyelők eszik meg. A marmeládós árpakása Pamfil extra találmánya, eszes gyerek, öröm vele dolgozni. Ha jó magaviselete miatt harmadolják, bő két év múlva szabadulhat, most már azon gondolkozom, hogy mivel addigra én is kilépek a nyirkos falak közül, nem térek vissza a tengerekre, hanem Pamfillel közösen egy kis kifőzdét nyitunk.

Bozi se örül, hogy ma kedvenc kuktánk nélkül fogunk dolgozni. Szólok is neki, nincs mire várni, ha már Pamfil nem jött, fogjunk hozzá, tegyük fel a három huszonöt literes üstbe a vizet főni a reggeli kukoricakásának, mert a végén kifutunk az időből. Kimérem mércével a darát az adagolóba, megsózom a vizet mindhárom edényben, teszek beléjük egyenként huszonöt evőkanál cukrot is, majd veszem a sarokból a targoncát, és intek Bozinak, hogy menjünk át a raktárba a géhához ebédre való vételezni.

Bozinak is van még másfél éve hátra, de ő a fegyőrök kedvence, a civil Jakim géhással, aki az ellátással foglalkozik, pedig már tegeződik. Jakim rendes fickó, most is, miután kiméri az ebédhez a gyuevecs konzerveket és a krumplit, mi pedig rápakoljuk a targoncára, kicsit még elbeszélgetünk. Mondom neki is Pamfilt, hogy hiába vártuk, pedig Pleska megígérte, hogy erre a hétre beosztja nekünk a konyhára gerslit főzni. Erre azt mondja, úgy tudja, éjszaka egy transzport érkezett, hátha pont közülük készülnek valami új gyereket benyomni a konyhára. Akár egy kis protekciós mufurc is lehet, aki ráadásul főzni se tud. Lehet, viccnek szánja, csak heccelni akar, de az ilyesminek bosszant még a gondolata is. Ne lássak új embert a konyhán! Nem tudom, miért mond nekem ilyeneket, amikor én komolyan beszéltem. Csak nehogy oka is legyen rá. Mindegy, nem firtatom.

Ahogy kilépünk a folyosóra, és targoncánkon a vételezett anyagokkal cammogunk visszafelé, messziről látom, tárva-nyitva a konyha ajtaja, Pleska egy hokedlin ülve lóbálja a lábát, mel-

lette meg egy nyurga, loboncos hajú, világosszőke fiatal elítélt álldogál. Mondom, loboncos hajú és világosszőke, hogy szinte világít, márpedig akit sorsa Maglavit falai közé vezérel, azt a szívélyes fogadtatás első jeleként először is nullás géppel rögtön kopaszra nyírják.

Pleska százados vigyorog. Hoztam maguknak valakit, mondja, és a fiatal elítélre mutat. Ő az, Milu a neve, nézzék csak meg jól, mert most három hétig itt fog maguknál kuktáskodni. Aztán kíváncsi is vagyok rá, de nagyon. Majd hallani akarom, mi a véleményük róla.

A Milu nevű elítélt csak áll, nem köszön, szótlantul, fürkésző gyanakvással bámul ránk. Ahogy Jakim géhás mondta, bizonyára az éjszakai transzporttal érkezett, de most már ő is a maglaviti fegyház elítélteinek kincstári formaruháját viseli. Mondom, erősen szőke, majdnem fehér tincsei a rabsapka alól homlokába lógnak, fura látvány, mert tél ide vagy oda, az elítélteket kéthetenként Hóhér Frizer, a fegyház borbélyja kopaszra nyírja. Ennek meg loknis világosszőke fürtjei még a sapka alól is kilógnak. Jó, hogy épp csak most került ide, de akkor is, itt az első, hogy megnyírnak, megfürdetnek és a nagy M betűs rabruhába bujdatnak mindenkit, ami azt jelenti, hogy Maglavit lakója. Mivel település nincs a közelben, itt a pusztaság peremén, nem messze a Dvug mocsaras partjaitól csak az egykori török börtön épületei állnak, ezt a fallal körülvett két komor épületet hívják Maglavitnak. M betű virít a falakon belül mindenben, nehogy elfelejtsük, hol vagyunk.

Nyurga, sápadt, meglehetősen lófogú gyerek, kiálló ádámcsutkával, fülcimpája szinte átlátszó, kézfejen kiálló kék erek tekerednek, lába legalább negyvennyolc-ötvenes, és ütemesen veri a padlóhoz. Folyamatosan ide-oda jár a szeme. Ez és a konyha? Na ne! Első látásra nem sok jót nézek ki belőle.

Pleska szeme közben rajtam, ismer már annyira, hogy tudja, miután mindenem a konyha, most nagyon zabos vagyok. Vigyorogva figyel, mit szólok az új gyerekekhez. És már mondja is: hogy Milu a lupsai börtönkórházból került ide, de nem sokáig fog nálunk kuktáskodni, mert már csak tizenkilenc napja van a szabadulásig. És mivel egyenesen a betegágyból került Maglavitra, alkalmatlan komolyabb testi munkára, így mindenféle tevékenység alól fel van mentve. Kivéve a konyhát. Guzmajer parancsnok elhitte neki, hogy otthonosan mozog a konyhán, ezért ki is adta az utasítást, hogy akkor azt a három hetet, ami még hátra van, húzza le mellettünk téblábolva. Hogy mit szólnak hozzá?

Semmit, mondom élesen, ha már így van, akkor semmit. De képzelheti, mennyire örülünk. Annyit azért mondhatok, hogy sajnáljuk, mert Bozi is, meg én is nagyon számítottunk Pamfilra, már csak a gersli miatt is erre a hétre őt vártuk. Ami például engem illet, nem szívesen indítok kezdőknek hetenként főzőtanfolyamot.

Tizenkilenc nap, az még három hét se, mondja Pleska, annyit kibírnak vele. Miluhoz fordul: ugye? Vagy neked most már az a három hét is sok.

Látom, játszotok valamit. Érdekes? Mert akkor beszálnék én is.

Egymásra nézünk Bozival. Most még épp Bozin a sor, hogy kitalálja, amit feladtam neki. Ölyv, ez lenne a szó, de ő csak bámul rám, mintha a fejemből akarná kiolvasni. Négy betű mind-össze, odáig már eljutott, hogy állat, és nem vízben él, hanem a levegőben, de tovább nem boldogul vele.

Ezt komolyan gondolod, kérdem Milut. Mert nem könnyű játék. Úgy megy, hogy gondolkod egy dologra, lehet egy szó vagy kettő, és csak annyit tudsz, hogy hány betűből áll, Bozinak pedig ki kell találni. Képesnek érzed magad, hogy aztán okosan kérdezzess?

Aha, azt hiszem, megértettem. És most már tudom is, hogy Bozi miért nem tudja még mindig kitalálni.

Hallod ezt, mondja Bozi, és rám néz idegesen. Hogy ő már tudja.

Kitaláljam? Kérdi Milu, halkan. Mondjuk, ha ezt kitalálom, játszhatok én is veletek?

Azt még meggondoljuk, mondja Bozi. De azért csak halljuk, halljuk, mert kíváncsiak vagyunk.

Mert valami nincs rendben azzal a szóval, folytatja Milu. Az egyik betű az nem egy betű, hanem kettő. Eggyel több betű van benne, mint ahogy kiejted. Négy betűvel írják, közben csak háromnak hallod.

Bozi felhorkan. Tényleg? Na erre most tényleg kíváncsi vagyok. Akkor halljam, találd ki nekem, de most rögtön.

Hát ölyv, mondja erre Milu.

Megint csak érzem a szőröket mozgolódnai a bőrömön.

Na, akkor várj csak, mondom halkan. Alig jön ki hang a torkomon. Azt hiszem, ez túl könnyű volt. Négy betű! Félig már ki is volt találva, ugye, Bozi. Te is tudtad, hogy ölyv, csak éppen az a plusz betű zavart meg egy kicsit. Csak ízlelgetted a nyelved hegyén, mielőtt kimondod.

Ahogy akarjátok, mondja Milu. Akkor most én következem?

Te, te! Lássuk, mit tudsz.

Intek Bozinak, és elvonulunk a konyha túlsó végébe. A falnak fordulva, egy smirglipapír hátára ráírom Milunak, hogy *Stejnpilc doktor*. Ezt fogjuk feladni neki. Bozi vigyorog, bólint, aztán mégis elkéri a ceruzát, áthúzza a *doktor* szót, és a helyébe odaírja, hogy *doki*. *Stejnpilc doki*. Így nehezebb, ezt nem tudhatja, súgja kuncogva. Ez eltart neki, amíg itt van, akár tizenkilenc napig is.

Rendben. Visszasétálunk Miluhoz. Dörzsöljük a tenyerünket. Készen vagyunk, mondom, kezdheted.

Hány betű kérdi Milu?

Bozi lassan kiszámolja az ujjain. Tizenhárom, mondja.

Milu fölne a mennyezetre. Ilyen sok?

Képzeld.

És egy szó?

Ja. Hogy egy? Nem, kettő.

Élőlény?

Sajnos, vigyorog Bozi. Vagyis igen.

Akkor nem állat.

Nem.

Ismerem?

Nem.

Szóval ember, mondja Milu, megint fölne a mennyezetre, és elkezd számolni az ujjain. Egyszer kilencet, majd négyet aztán ütemesen, mintha hallaná valahonnan, dobol a lábával, ránk néz, kapja a fejét egyikünkéről a másikra, és elkezd bólogatni. Aha, azt hiszem, megvan. Mondhatom?

Halljuk, halljuk.

Stejnpilc dokt., mondja Milu. Dokt., így rövidítve.

Nem igaz, mondja Bozi dühtől kifehéredve. Nem az.

Nem? Na, várjunk csak. Várjunk, várjunk csak. Akkor is megvan. Akkor Stejnpilc doki.

Mintha jeges sál borulna a nyakamra, valami ilyesmit érzek. Alig bírok megszólalni.

Most jól figyelj, Milu! Honnan tudtad, kérdem tőle halkan. Most azonnal mondd meg, honnan tudtad, Nem szeretnék sokat várni, most rögtön, ebben a pillanatban tudni akarom.

Milu hallgat, csak vonogatja a vállát, és néz egyikünkéről a másikra. A végén csak megszólal. Csak kitaláltam. Ha egyszer az, akkor persze, hogy kitalálom. Hát persze, hogy Stejnpilc doki.

Csalsz! Ilyesmi nem létezik, sziszezi Milu fülébe Bozi. Csaltál, piszok csaló vagy, nem vagy való közénk. Nem vagy méltó, hogy egy napot is eltölts közöttünk Maglavit falai között.

Én pedig addigra már mögéje kerülök, és matróz fogással átölelem, mintha tudnám, mit akarnék vele kezdeni. A tengerbe vele, a tengerbe vele, hallok magamban a hangot, mintha most is a hajón lennék, miközben érzem gyenge csontjait a karjaim között. Ő pedig csak liheg, nem bír mozdulni. Nem tudom, mit akarok, csak szorítom, szorítom két karját a testéhez, és tudom, hogy nem engedem el, amíg Bozi nem tesz vele valamit.

Bozi pedig tudja. Hirtelen meggyomrozza, mire Milu teste elernyed, és előrebukik az asztal bádglapjára, én meg rá, a hátára. Bozi már hozza is a bárdot, élét próbálgatva ujját húzogatja rajta, lepofozza Milu fejéről a sapkát, megragadja a sörényét, kettéválasztja, és mint egy pék a kalácsot, villámgyorsan összefonja.

Te aztán tudod, súgom Bozinak. Épp mondani akartam. Ha befonod neki, egy csapással kész vagy vele, a többi Hóhér Frizeré a nullásával.

De Bozi nem is hallja, mert közben már le is csapott, hogy a bárd pengéje beleáll az asztalt borító bádogba. Milu csak az asztalt harapdálja, csorog rá a nyála, kidülledt szemmel bámul a haja után. A levágott copf, mintha élne, összegömbölyödve megmozdul, és mint egy labda, legurul az asztról.

A Milu fején maradt hajszálak végén túhegynyi piros cseppecskék csillognak. Minden hajszál végéből kibuggyan egy-egy apró piros csepp, leptyog róla, és mint a higany, keresve az utat, ide-oda gurul az aprítóasztal hullámos bádogján, onnan halkan zizegve leperog a földre, sisteregve elgurul, amerre a kőpadló lejt

a lefolyó felé. Ott zszibongva meggyúl egy kicsi piros tócsába. Apró kristályok, rubintgyöngyök, szinte világítanak.

Közben érzem, hogy Milu mintha kezdene eltűnni a daróc ruhából. Mintha kásából lenne, kicsúszik a kezem közül, és elterül a kőpadlón.

Bozi, itt vagy, kérdem.

Itt hát, mondja. Hol lennék.

Mi a fenét csináltál vele?

Én semmit, mondja. Te is láttad. Csak a haját, izé, a haját vágtam le neki.

Mert nézd csak, nem olyan, mintha kipurcant volna? Nézd csak meg, dobog-e neki ott még valami?

Nyúljak hozzá, azt mondd?

Persze, nyúlj csak, nyúlj, nem harap. Ott a baloldalán keresd.

Milu teljesen kinyúlva fekszik a kövezeten. Szájából valami hab csorog a kövezetre, mint az olvadt fagyfalt az aszfalton, olyan.

Bozi fölébe hajol.

Hm, vajon mi történhetett, mert tényleg, mintha kifingott volna. Azért mégis, csak úgy, egy szimpla hajvágástól! Hogy valakinek levágják a haját... Te érted ezt?

